

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.
(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKE
LIST V
ZDRUŽENJE
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

JUNIJ
15 S Vid
16 C Rešnjak Telo
17 P Janes Fr. R. +
18 S Marica in Marc.
19 N 2. Pohinik
20 P Silverij
21 T Alojzij, spoz.
22 S Pavlin
23 C Eberhard, škot
24 P Janes Krst. +
25 S Ema
26 N 3. pohinik
27 P Vladislav
28 T Tremlj, škot
29 S Peter in Pavel
30 C Spom. sv. Pavla

ŠTEV. (NO.) 118. CHICAGO, ILL., SOB OTA, 18. JUNIJA — SATURDAY, JUNE 18, 1938 LETNIK (VOL.) XLVII.

Zasedanje kongresa zaključeno - Čehi znatno popuste

V zadnjih urah pred razpustom odobril kongres še številno predlogov. — Uveljavljenje zakona za relief in pobijanje brezposelnosti. — Kongresniki odšli na kampanjo za jesenske volitve; izvoljeni bodo vsi poslanci in tretjina senata.

Washington, D. C. — Pet in pol meseca trajajoče zasedanje kongresa je po dolgem odlašanju slednjic prišlo h koncu in tako je bil razpuščen 75. kongres Zed. držav. Z vsoto gotovostjo se je pričakovalo, da bo prišlo do razpusta že v sredo, toda takorekoč v zadnjem trenutku so nastopile razne ovire, ki so prisilile kongresnike, da so morali ostati v Washingtonu še en dan.

Med poslednjimi zadevami, s katerimi se je kongres bavil pred razpustom, je bil triinpolmilijardni predlog za relifna dela in za posojila v svrhu pobijanja depresije; dalje se je odobrilo 375 milijonov dolarjev za kontroliranje voda in preprečevanje povodenj, kakor tudi zakon, s katerim se ustanavlja sistem brezposelnega zavarovanja za železniške uslužbence. Med pomembnimi odločitvami v teh zadnjih dneh je bila tudi uzakonitev pravice za vladne departmente in agencije, da smejo v gotovih slučajih nadzorovati in pregledati brzojavke, ki jih dobivajo privatna podjetja. Zakon, katerega vladni nasprotniki žigosajo kot "špijonski zakon," daje omenjeno pravico vladi, kadar ima vzroke za sumničenje, da kako podjetje krši kriminalne zakone Zed. držav.

Tako je torej končal 75. kongres svoje delovanje dveh let in kongresniki so se razšli na počitnice, predvsem pa na kampanjo za jesenske volitve. Pri volitvah v novembru bodo izvoljeni vsi člani poslanske zbornice, po številu 435, in ena tretjina senatorjev, 34 od 96. Tisti, ki bodo stopili pred ljudstvo za ponovno izvolitev, bodo morali brez dvoma pokazati rekord, da so svoje dosežke delo izvršili, kakor jim ga je ljudstvo naročilo. Pri tem bo igralo bržkone veliko vlogo, kako stališče so zavzemali posamezni kongresniki napram predsedniku Rooseveltu tekom zadnjih dveh let. Ne more se namreč tajiti, da je bila v letu 1936 večina kongresnikov izvoljena na podlagi svojega zatrjevanja, da neomajno stojijo za predsednikom. Mnogi pa so takoj po izvolitvi pozabili na te svoje obljube in so ob več prilikah pokazali nasprotstvo Rooseveltovemu programu. Pri tem ste ostali v spominu najbolj dve zadevi: Prva je tvorila predlog za reorganizacijo vrhovnega sodišča, katerega je pobil senat; pri drugi pa je šlo za predlog reorganiziranja vladne administracije; temu pa je poslanska zbornica zadala konec.

Pa tudi ob raznih drugih prilikah so demokratični kongresniki pokazali svojo nasprotnost ki Roseveltu. Njih ponovna izvolitev odvisi zdaj od tega, ali bo ljudstvo pozabilo na te dogodke in ponovno izrazilo zaupnico in upornim kongresnikom, in pa od možnosti, da je med temi leti Rooseveltova popularnost pri

ŠE ENA ŠIBA ZA KITAJSKO

Poleg drugih nadlog grozi Kitajski še kolera. Šanghaj, Kitajska. — Poleg vojne in pred par dnevi nastopile velike povodnji grozi Kitajski, da jo bo zadela še nadaljna nadloga, namreč kužna bolezen kolera. V tukajšnjem mestu je bilo prijavljenih že štiri slučaje. Pojavila se je bolezen tudi v nekem drugem, 50 milj oddaljenem mestu. S poplavo, o kateri je bilo poročano včeraj, pa se borite kitajska in japonska armada. Spopadi so med njima prenehali, ker ju loči širok vodovje; oboji pa so na reševalnem delu.

NASILJA PROTI JUDOM V NEMČIJI

Berlin, Nemčija. — Proti judovskemu življu v tem mestu so nazijski miličniki podvzeli novo kampanjo nasilja. Preiskavo so izvršili v številnih stanovanjskih hišah in v judovskih trgovinah. Pred par dnevi so nekega večera navali na neko gledališče in zakričali, da morajo vsi Judje zapustiti prostor, kar so ti tudi storili. Kakor trdijo nazijski voditelji, se protijudovsko gibanje ne bo končalo prej, dokler se ne bodo zaprla vsa judovska podjetja, in podvzele se bodo odredbe, da Judje pred 20. julijem prodajo svoje trgovine arijcem. Pričeli so tudi kampanjo, da vržejo odgovornost za svetovno vojno na Jude.

SREČO IMEL OTROK

Chicago, Ill. — Dve leti stari Geo. Karras je v sredo zvečer padel z okna 2. nadstropja svojega stanovanja na 2032 Ogden ave. na cementni tlak. Ko pa ga je hitela mati pobrat, je samo iz nosa krvavel; nobene druge poškodbe ni dobil.

'ŠIRITE AMER. SLOVENCA'

Chicago, Ill. — Pilot O. E. Scott je vzel zadnje sredo tri potnike na kratko zabavno vožnjo. Med poletom pa je opazil, da se nekaj kadi iz aeroplana. Iz previdnosti se je takoj obrnil nazaj na letališče in pristal. Vsi so izstopili in potniki so se zahvalili pilotu za zabavo, ki so je bili deležni. Niso pa še končali z besedami, ko zaslišijo silovit pok: V aeroplanu sta eksplodirala dva gasolinska tanka, kar je letalo popolnoma razdejalo.

KOMAJ SE UJEL ZADNJI TRENOTEK

St. Louis, Mo. — Pilot O. E. Scott je vzel zadnje sredo tri potnike na kratko zabavno vožnjo. Med poletom pa je opazil, da se nekaj kadi iz aeroplana. Iz previdnosti se je takoj obrnil nazaj na letališče in pristal. Vsi so izstopili in potniki so se zahvalili pilotu za zabavo, ki so je bili deležni. Niso pa še končali z besedami, ko zaslišijo silovit pok: V aeroplanu sta eksplodirala dva gasolinska tanka, kar je letalo popolnoma razdejalo.

UPOŠTEVANJA VREDNO PRIPOROČILO

Milan, Italija. — Mussolinijev list Popolo d' Italia je zadnje sredo priobčil članek, ki bi bil vreden, da bi ga Zed. države upoštevale. Pravi namreč, da bi morale Zed. države prenehati pošiljati aeroplanov ne samo Japonski in španskim nacionalistom, marveč sploh vsem državam ter dostavlja, da je težko verjeti, da bi kakška država, ki si naroči na stotine ameriških aeroplanov, storila to z namenom, da bi z njih za praznike metala svoje izraze ljubezni civilnemu prebivalstvu.

KRIŽEM SVETA

Berlin, Nemčija. — Župan ameriškega mesta Jersey City, Fr. Hague, je našel v nazijih dobre zagovornike. Neki tukajšnji list je poln hvale o njem in pravi, da ameriški listi moža "ne razumejo", kar da je posledica vpliva, ki ga imajo Judje nad listi.

Stokholm, Švedska. — Tukajšnji kralj Gustav je obhajal ta četrtek svoj rojstni dan; dopolnil je 80 let. Po mestu so se priredile sijajne proslave ob tej priliki, pri svečani večerji v kraljevi palači pa je bilo 1800 gostov.

Rim, Italija. — Neki Abesinec je zadnje sredo nenadoma zblaznel na tukajšnjih ulicah in v tem stanju zadel rane z bodalom peterim osebam, dokler se ni zgrudil pod štirimi streli, ki jih je oddal nanj neki fašistični miličnik.

POŽAR V TISKARNI ČASOPISA

Chicago, Ill. — V prostorih tiskarne tukajšnjega dnevnika Daily Times, na 211 W. Walker dr., je v sredo zjutraj izbruhnil požar, ki so ga ognjegasci sicer hitro udušili, vendar je povzročil škodo za kakih \$20.000. Zaradi zmešnjave je morala izostati prva izdaja lista, na kar so se ostale izdaje tiskale v tiskarni lista Tribune.

PRIDOBITVE NAZIJEV

Anglija in Francija prisilile češko vlado, da dovoljuje Nemcem velike koncesije.

Praga, Čehoslovaška. — Kako potekajo pogajanja, ki se vrše ta teden med čehoslovaško vlado in med zastopniki nazijske nemške manjšine, se sicer ne sliši dosti, ker se vodi tajno, toda vesti, ki so prodrle v javnost, trdijo, da je vlada znatno popustila in da gre v svojih koncesijah daleč preko obljub, ki jih je prvotno dala Nemcem.

Tako se govori, da bo vlada priznala Nemcem ne samo kulturne in jezikovne avtonomije, marveč jim bo dala v znatnem obsegu tudi administrativno samoupravo, zlasti glede varnostne službe. Bajste na vlado pritisnili Anglija in Francija, da je morala iti bolj daleč, kakor je sprva nameravala.

Pričakuje pa se, da bodo te vesti, kadar se bodo uradno objavile, vzbudile med češkim prebivalstvom viharje protestov. Ze zdaj, ko se vrše pogajanja, zahteva vlada naklonjeno časopisje, naj se odbijejo prekomerne zahteve Nemcev. Tako vladi grozi, da jo bodo spravili v zadrego njeni lastni pristaši, ko bodo prišli na dan rezultati pogajanj.

SLEPARIL V PASTORSKI OBLEKI

Chicago, Ill. — 53 letni H. L. Johns, je bil zadnje sredo zvečer aretiran pod obdolžbo, da je, oblečen kot episkopalni pastor, osleparil dva hotela za svoj račun, in poleg tega je vnovič ničvedni ček za \$10. Detektivi so pripeljali moža nazaj v Chicago iz Mount Carroll, Ill., kjer je bil aretiran, vsled podobnih prestopkov. Ugotovilo se je, da je na enak način sleparil tudi že v več drugih mestih. Pri zaslišanju se je Johns izrazil, da je bil svoječasno v resnici pastor

Iz Jugoslavije

Žalostne družinske razmere so pripravile kmečkega sina blizu Mirne do tega, da je zažgal domačijo, nakar se sam javil orožnikom. — Smrtna kosa. — Razne druge novice in dogodki iz starega kraja.

Posledice družinskega nesoglasja

Mirna na Dolenjskem, 31. maja. — Sinoči proti polnoči je začelo greti na Kordanovem posestvu pri Sv. Heleni blizu Mirne. Kmalu so prispele gasilci iz Mirne, Št. Ruperta in Mokronoga. Največja ovira pri gašenju je bila v tem, da razen male blatne luže ni bilo vode na razpolago, zato so morali skupni gasilci napeljati cevi skoro kilometer daleč do Mirne. Po večernem gašenju se je posrečilo, da so obvarovali domačije Kordanovih sosedov, pri Kordanu so pa komaj rešili živino in ljudi. Zažgal je domači sin zaradi žalostnih razmer v družini.

Pred tremi tedni je umrl stari Kordan in odtlej v hiši ni bilo več miru. Zlasti zadnji čas so bili prepri na dnevnem redu. Mladi Tone Kordan, ki šteje 39 let, je hotel postati gospodar. Sestri, ki sta tudi na domu, pa sta hoteli imeti grunt zase. Zaradi sovraštva Kordan ni imel hrane doma in je tudi pripovedoval, da se doma ne upa jesti. Sicer pa je tudi že pokojni Kordan pravil, da s sinom večkrat doma skrivaj kaj vzameta ali pa si v mirskih gostilnah privoščita kakšen priboljšek, ki ga doma ne moreta dobiti. Snoči je Tone Kordan spet hodil po mirskih gostilnah. Bil je močno zbežan. Stopil je v Blažičevo trgovino in si kupil vrv, češ, da se bo obesil. Prej je pa vendar še sklenil zažgati domačijo. Čim je podnetil, je še planil v hišo, da je posvaril obe sestri in mater: "Bežite, zažgal sem!" Nato je zbežan prišel v Bulčevovo gostilno. Jokaje je pripovedoval, da je doma zažgal. Poslavljaj se je, češ, da gre v smrt. Gospa Maruša Bulčeva mu je vzela vrv in mu svetovala, naj se gre rajši sam javit orožnikom v Trebnje.

Nesrečen padec delavke

Neža Šah, 27 letna delavka iz Bodove je hitela v Maribor na delo. V bližini Hoč se je hotela izogniti nekemu avtomobilu, pa je pri tem padla v obcestni jarek in udarila za glavo ob kamen. Od močnega udarca ji je počila lobanja, povrhu si je tudi zlomila roko. Nezavestno so odpeljali v bolnico.

Pod vozom

Ko je peljal 32 letni posestnik Franc Vedenik iz Grubnega pri Pilštajnu voz drv iz gozda proti domu, se je voz nenadoma nagnil in prevrnil nanj ter ga močno poškodoval.

Napaden

Ivan Svenšek, 20 letni kočarski sin iz Lancove vasi se je neke noči vračal iz neke gostilne v Selah na Dravskem polju. Po poti so ga napadli neznan fantje z ročicami in ga hudo pretepli ter so mu pri tem tudi pokvarili roko.

Denarne pošiljave

odpravljamo po dnevnem kurzu in so dostavljene prejemnikom brez vsakega odbitka na dom potom pošte. Včeraj so bile naše cene:

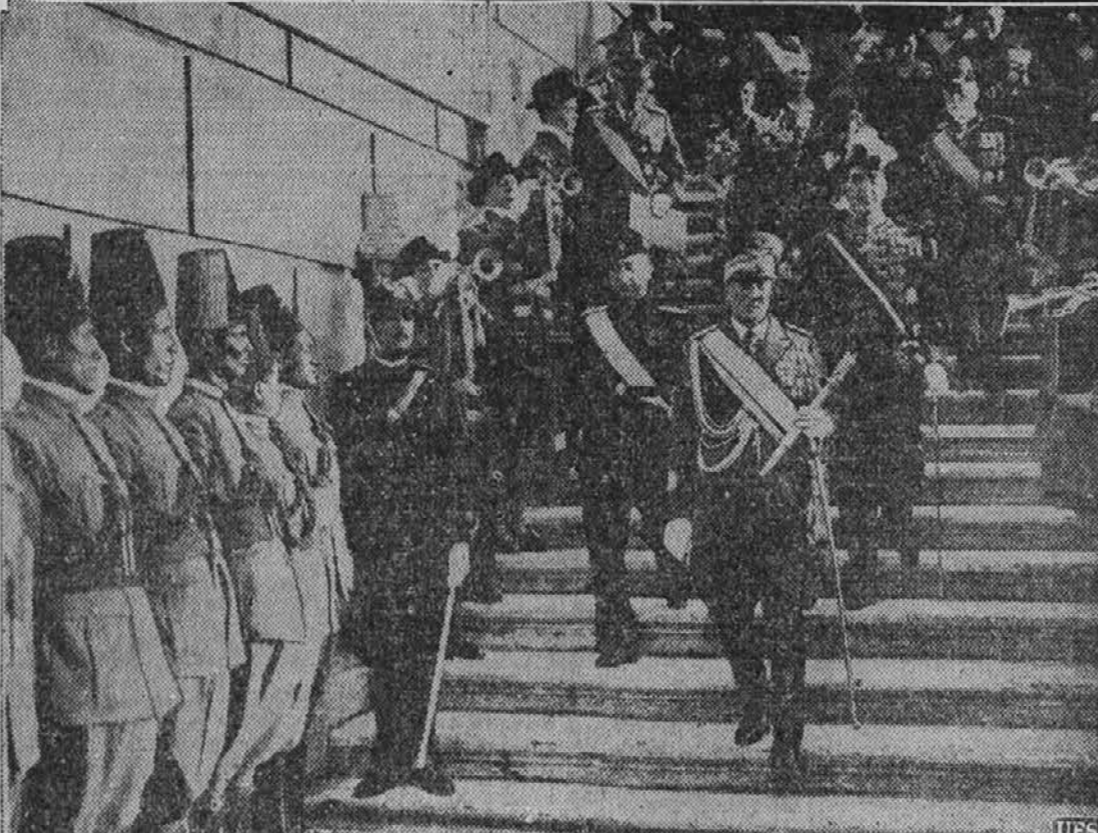
V Jugoslavijo:	V Italijo:
Za: Din:	Za: Lit:
\$ 2.55.....100	\$ 6.50.....100
\$ 5.00.....200	\$ 12.25.....200
\$ 7.20.....300	\$ 30.00.....500
\$10.00.....420	\$ 57.00.....1000
\$11.65.....500	\$112.50.....2000
\$23.00.....1000	\$167.50.....3000

Pri večjih svotah poseben popust

Za izplačila v dolarjih:
Za \$ 5.00 pošljite\$ 5.75
Za \$10.00 pošljite\$10.85
Za \$25.00 pošljite\$26.00

Vsa pisma pošljite na:
JOHN JERICH
1849 West Cermak Road
CHICAGO, ILL.

POČAŠČEN ITALIJSKI GENERAL

Italijanski maršal R. Graziani, ki je bil od kralja Emanuela izredno odlikovan za svoje delo, ko je privedel do uspešnega konca vojne operacije v Abesiniji, za kar je bil pozneje imenovan podkraljem. Slika ga kaže, ko v spremstvu raznih odličnih osebnosti zapuša palačo po prejemu odlikovanja.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponebeljkov in dnevov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Subscription rates table: Za celo leto \$5.00, Za pol leta 2.50, Za četrta leta 1.50

Subscription rates table: For one year \$5.00, For half a year 2.50, For three months 1.50

Doplisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti deponirani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Čudna politika Sovjetov

Ko je bila Evropa te dni v najbolj nevarnih momentih, da se vžge v njev smodnik in da zadivja svetovna vojna, so zastopniki Moskve lepo molčali.

Zdi se, da so v Moskvi komaj čakali, da bi začelo klanje v Evropi, da bi mogli nastopiti s svojimi hujskajočimi propagandami za širjenje komunizma.

Uradni Franciji je to zadržanje odprlo oči. V Parizu vsi listi odločno kritizirajo to nejasno in hinavsko zadržanje komunistične Moskve.

Zares silna je kazen, ki je zadela Slovane s šibo komunizma. Kako močni in ponosni bi bili lahko danes Slovani, če bi bilo v Veliki Rusiji kaj pravega slovanskega duha.

Radi nepreviđnosti

Skoro neverjetno se zdi, da so mogli biti Angleži tako nepreviđni, da so dovoljevali, da se je Nemčija zopet pred njihovim nosom oborožila.

Vojaški opazovalci, ki vodijo statistiko oboroževanja v Evropi so objavili vest, da je Nemčija dozdej zgradila 2700 vojnih letal, ki v brzini prekašajo skoro do 40 kilometrov na uro angleška in francoska letala.

Te številke so torej jasen dokaz, zakaj Hitler in Musolin tako oblastno stopata na prste Angležem in Francozom.

Zgleda, da nepreviđnost zlasti na strani Angležev, ki so bili proti Nemcem tako mežvasto popustljivi, se bo v bližnji bodočnosti krvavo maščevala nad njimi.

Nekdo je predlagal, da bi dežela prišla do lepih dohodkov, če bi se obdavčilo plače zveznih, državnih, okrajnih in mestnih uradnikov v tej deželi.

se za take predloge ne zanimajo. Sam se nihče rad ne ščiplje in ne bojte se, tudi gg. kongresniki in senatorji se ne bodo...

Kolumbovi Vitezi v Detroitu so prišli na sled, da gotove agencije vabijo ameriške mladeniče, da naj vstopijo v špansko rdečo armado in se bore za "demokracijo" v Španiji.

Smith Brookhart rodem iz Iowa, se je pred časom silno navduševal za sovjetski režim v Rusiji in je mnogo pripomogel, da je prišlo do priznanja Rusije pred par leti.

Pisatelj Adamič se je hudo zameril stricu Moleku, ker je nekaj zapisal o strahovih v Penni. To je na strica Moleka tako učinkovalo, da zdaj sam vidi velik strah pred takim pisateljem.

MARŠAL IMA BESEDO

Vem do bote rekli: "Kje je pa maršal". Kakor da sem v vodo padel se nisem oglasil odkar sem se od Vas v osrednjem zapadu poslovil z Dr. Adlešičem.

Rekli boste: "Ni čuda da imajo nekateri ljudje vedno solčne dneve". Prav imate. Res je naših ljudi gostoljubnost velika.

Vam vsem v osrednjemu zapadu se iskreno zahvaljujem za toliko prijaznosti, ki ste jo izkazali meni in njemu, za časa, ko smo se nahajali med vami.

ve soproge, ostal je z nami ves čas in bil točen poročevalec potovanja. Pri tem je pa v Chicagu in drugod rabil vedno svoj avtomobil in nas vozil po programu povsod, dokler ni bilo izvršeno vse.

Rekli boste: "Ni čuda da imajo nekateri ljudje vedno solčne dneve". Prav imate. Res je naših ljudi gostoljubnost velika.

Spodaj podpisane se pristrčno zahvaljujem preč. g. P. Aleksandru in č. g. V. Vodušku, ki sta našo drago s. Dominišo tako lepo pripravile za njeno pot v blaženo večnost.

Anton Grdina ZAHVALA

Spodaj podpisane se pristrčno zahvaljujem preč. g. P. Aleksandru in č. g. V. Vodušku, ki sta našo drago s. Dominišo tako lepo pripravile za njeno pot v blaženo večnost.

greba in vsem, ki so molili za s. Dominišo. Zelo cenimo veliko dobrotu onih, ki so na krsto rajne polagali duhovne darove v obliki obljubljenih svetih maš.

Šolske sestre KAJ NOVEGA MED ROJAKI V PENNI

Delavske razmere so v tukajšnji okolici že zadnjih par mesecev pod ničlo. Nekateri rovi obratujejo po dva do tri dni na teden, večina je pa popolnoma zaprtih.

V Imperial, Pa., so imeli dne 24. maja popoldne sv. birmo. Okolu 200 birmancev obogajega spola je prejelo ta dan zakrament sv. birme.

Tam v Burgettstownu, pri spoštovani družini Pintarjevih, so slavili kar dvojno slavnost, to je rojstni dan Mr. J. Pintarja in 25 letnico zakonskega življenja.

Leto 1938 mi bo ostalo v vednem spominu. To pa zato, ker se je v tem letu dne 15. maja vršila uradna otvoritev Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu.

Pozdrav narcenikom in prijateljem lista. Stefan Jenko

je bilo v paradi, ki se je pomikala proti Kulturnemu vrtnu. Pa tudi zvezna vlada je bila uradno zastopana. Vsa čast odboru Kulturnega vrta, zlasti pa še predsedniku Mr. A. Grdini, ki se je toliko trudil in žrtvoval in to vse za čast naroda, kakor tudi možem, katerih spomeniki stojijo v Kulturnem vrtnu, ki so bili naše krvi.

Čast ji! Naj raste in se razcvita v blagor slovenskega naroda. Ob tej priliki sem se srečal tudi z Mr. Jeričem, urednikom Amer. Slovenca iz Chicage, s katerim sva se zaradi kratkega časa le na kratko pozdravila.

Leto 1938 mi bo ostalo v vednem spominu. To pa zato, ker se je v tem letu dne 15. maja vršila uradna otvoritev Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu.

NEVARNÁ ŠIVANKA

V Monakovu je neka 22 letna modistka na tragičen način izgubila življenje. Neka bučika, ki je zadela pri vbadanju v oviro, ji je odskočila v odprta usta.

TARZAN NA RAZISKOVANJU (143)

Illustrated story 'Tarzan na raziskovanju' by Edgar Rice Burroughs. Includes four panels and a caption: 'Vsi ostali Kavuru, je nadajeval Ogdi, lahko gredo skozi predor ven, toda nazaj ne morejo in morajo ostati znanj.' - Med temi pogovori je prisel Tarzan s spremljevalcem iz džungle in zagledal nasele Kavuru. Nedaleč od velikih vrat je se stalo letalo, poleg njega je pa bilo opaziti še oba pravca letalca.

